

Dato: 12.11.2012

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet Barne-
Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

Høringssvar - forslag til endring i Barnevernloven

Høringssvar – Forslag til endringer i Barnevernloven

Det vises til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementers invitasjon til høring av forslag til endring i Lov om barneverntjenester med frist 12.november 2012.

Høringssvaret tar for seg de områder som oppfattes som mest utfordrende i høringen. Det tas forbehold om at høringssvaret først vil bli politisk behandlet etter svarfrist til departementet 12.11.12.

Del 1 Innledning

Første del av tar for seg dagens formelle oppgave fordeling og er i tråd med barnevernstjenestens forståelse av oppgavefordelingen. Mens barnevernstjenestens oppfating av dagens praksis ikke er i tråd med lovens ansvarsdeling.

Barnevernet er enig i at kommunen skal få en mer sentral rolle i barnevernet. Notatet gjenspeiler ikke dette ved å komme med konkrete forslag til overføring av oppgaver, myndighet og personalressurser fra stat til kommune.

Barnevernet er positive til at det foretas en økonomisk overføring av ansvar og tiltaksressurser til kommunen. Dette vil gi kommunen handlefrihet i å tilpasse tiltak og utvikle nye. Begrunnelsen for at kommunen skal bære en større andel av kostnader ved institusjonsplassering kjenner kommunen seg ikke igjen i. En begrunnelse som viser til at kommunen skyver kostnader til staten ved og "overforbruke" institusjonsplasser kjenner barnevernet seg ikke igjen i. De økonomiske konsekvensene for dette forslaget er imidlertid veldig uklare for kommunen. Det bør skje gradvis og KS bør være en sentral aktør i dette.

Barneverntjenesten mener at Bufetats bistandsplikt overfor kommunen ved plasseringer utenfor hjemmet bør tydeliggjøres ved lovbestemte tidsfrister.

Når det gjelder Bufetats roller som kompetansebygger og generell veileder finner vi ikke dekning for notates beskrivelse i virkeligheten. Bufetat kan og har til noen grad vært, og bør være en sentral aktør i utvikling av kompetanse innen barnevernsfeltet. Dette må basere seg både på den erfaring som finnes i praksisfeltet og forskning og utvikling av barnevern som fagfelt.

Det fremgår av notatet at fagteamene oppfatter at kommunen har manglende kompetanse, og at dette er en kilde til samarbeidsproblemer. Dette er en situasjonsbeskrivelse barnevernet ikke kjenner seg igjen i. Barneverntjenesten i kommunen har høy kompetanse og stabil stab over mange år. Dette stemmer heller ikke med Rambølls oppsummering av evalueringene hvor det fremkommer at stort sett er kommune og Bufetat enig i de faglige vurderinger, men

kostnadskonsekvenser for de ulike tiltakene eller mangel på tiltak har vært et diskusjonsområde. Her opplever barnevernstjenesten en tilstramning parallelt med trange økonomiske tider i Bufetat og i kommunen, som resulterer i en diskusjon om regninga.

I høringsnotatet drøftes det faglig utvikling av tjenestetilbudet i Bufetat og dens påvirkning av kommunefeltet. Barnevernstjenesten opplever dette som en tilnærming ovenfra og ned, mens barnevernstjenesten har god erfaring med tiltak som er utviklet i kommunen ut fra et *bottom up* prinsipp. Fag- og tiltaksutvikling må være i et samspill mellom kommune, Bufetat og forskningsmiljøer.

Del 2 Oppgave og finansieringsansvaret

- I notatet blir det gitt uttrykk for at statens roller skal avgrenses, mens kommunens rolle i barnevernet skal styrkes. Dette er en utvikling barnevernet støtter. Dette vil kunne gi et barnevern med bedre kvalitet og mer effektivitet. Barnevernet vurderer at notatet ikke bygger godt nok opp under denne intensjonen.
- I høringsnotatet foreslås det at kommunens egenbetaling ved bruk av statlige tiltak bør i større grad gjenspeile de relative prisforhold ved tiltakene slik at kommunen betaler mer av de faktiske kostnadene ved de statlige barnevernstiltakene. Det foreslås en gradvis overføring av midler fra staten til kommunen. Begrunnelsen for dette er at kommunen da vil bli mer kostnadsbevisst og at risikoen for kostnadsvekst i barnevernet derved blir mindre.
- Re kommune kjenner seg ikke igjen i denne beskrivelsen. Kjøp av plasser i statlige tiltak begrunnes ut fra en faglig vurdering ut fra det enkelte barns behov, ikke for å "kjøpe seg fri". Tvert imot søker barnevernet å unngå utstrakt bruk av institusjonsplasseringer. Barnevernet har behov for ulike typer av tiltak, og også institusjonsplasser.
- Kommunen legger ut for kostnader til kommunale fosterhjem, men søker Bufetat om refusjon der kostnaden overskrider kommunal egenandel. Dagens ordning er tungvint og byråkratisk. Kommunen opplever i disse sakene at det er et uforutsigbart system. Det foreligger ingen *garanti* for at Bufetat godtar kostnader ut over kommunal egenandel, det kan oppstå konflikter mellom Bufetat og kommunen i disse sakene.
- Ved å overføre midler fra stat til kommune vil dette kunne tydeliggjøre ansvar og roller mellom stat og kommune. Og kommunen vil i større grad kunne ha handlefrihet til å bygge egne tiltak der det er hensiktsmessig. Det kommer imidlertid ikke frem av høringen hvilke konsekvenser en overføring av det finansielle ansvaret vil ha. Overføring av oppgaver og ansvar må sikres nødvendig ressurser. Samtidig så må kvaliteten på barneverntjenester sikres.

Statlig og kommunalt ansvar

Bufetats rolle er i dag knyttet til å bistå kommunen i plasseringer i institusjon, rekruttere og gi opplæring til fosterhjem og formidle fosterhjem til kommunen. I forbindelse med forvaltningsreformen ble det også tillagt vekt at Bufetat skulle bistå kommunen i enkeltsaker med veiledning. Denne oppgaven er ikke lovfestet. Det foreslås at Bufetats ulovfestede oppgaver skal avvikles. Dette er barnevernstjenesten enig i. Notatet foreslår at Bufetat kan kreve tilleggsutredning av kommunen. Det er barnevernstjenesten ikke enig i. Det er domstolene som avgjør om en sak er godt nok utredet. Det må være en tett dialog mellom kommunen og staten i vurderingen av hva som er riktig tiltak, men dette må være basert på en likeverdig dialog. En forskrift som pålegger kommunen ytterligere utredning undergraver barnevernstjenestens kompetanse.

Notatet legger opp til at kommunen skal ha mer å si i valg av institusjonsplassering enn i dag. Det legges også opp til at kommunen skal betale en større andel av kostnadene og derfor også må antas å bestemme valg av institusjon. Det er kommunen som har ansvaret både før under og etter

plassering. Det legges opp til at det er staten som har det avgjørende ordet. Det er vanskelig å se hvordan dette harmonerer med økt styringsrett til kommunen.

Del 3 Rettsikkerhet for barna i barnevernet

Barneverntjenesten støtter hovedlinjene i del 3 i høringsnotatet. Denne tar på alvor barn og unges rett til å bli hørt.

- Til barnevernloven §1.1 så endres dette til forsvalrige tjenester og tiltak. Hvordan barneverntjenesten skal forstå forsvarlig er uklart. Dette må defineres nærmere.
- Notatet foreslår en ny paragraf 4-1, hvor barna kan gjøre seg bruk av en tillitsperson for å la seg høre. Det er viktig med tiltak som sikrer at barn og unge blir hørt. Hvorvidt en tilfeldig valgt tillitsperson sikrer dette godt nok er uklart for barneverntjenesten. Erfaring tilsier at det er krevende saker som trenger gode voksne som kan være gode talspersoner.
- Notat ber om en tilbakemelding på en del av det begrepsapparatet som brukes i barnevernet. Ord som foster foreslås av Barnevernpanelet endret til omsorg, tilsyn til tillit og institusjon til hjem. Samt avlastning og sak endres til besøk og kontakt. Barnevernet har over flere år konsekvent brukt besøkshjem som betegnelse og mener med dette å vektlegge barnets behov fremfor foreldres eventuelle behov for avlastning. Dette er en språk og forståelse som er innarbeidet i Re kommune. Når det gjelder bruk av ordet tilsyns eller tilsynsfører så oppleves det ikke analogt med tillitsperson. I forhold til bruk av omsorg i forhold til foster, så synes barnevernet at dette ikke er problematisk men et godt alternativ. Når det gjelder begrepet alvorlig atferdsvansker ser barnevernet at dette ikke er så lett å ta vekk da atferd er en vesentlig indikator for tiltak. At unge oppfatter seg som objekt indikerer et stort behov for en etisk debatt i barnevernet når det gjelder behandling av unge.
- I barnevernlovens §4-4 ramses det opp en rekke tiltak. Notatet foreslår en endring hvor dette tas ut og erstattes med hjelpetiltak som har som formål å bidra til positiv endring hos barnet eller i familien. Fokuset flyttes fra mer kompensierende tiltak som barnehage, besøkshjem, støttekontakt mv. til endringsfokuserte tiltak. Noe barneverntjenester støtter. Når det gjelder økonomisk støtte som tas ut av lovteksten så ser barnevernet en praksis hvor Nav er mer restriktive i sin praksis overfor barnefamilier som resulterer i at barnvernsfamiliene blir ytterligere marginalisert. Skal dette tas ut av barnevernslovgivningen så må barnevernsfamiliene sikres gjennom lov i Nav.
- Notatet legger opp til en ytterligere understreking av kommunens ansvar for å følge opp barn og foreldre etter plassering i fosterhjem eller institusjon. Dagens lovtekst er etter barnevernets vurdering klar på dette punktet. Der hvor barnevernet sliter med å oppfylle lovens krav er dette ofte knyttet til mangel på ressurser og i en del saker hvor barn er plassert langt fra egen kommune vanskelig å følge opp. Både å ha god nok lokal kunnskap om hjelpetiltak der barnet bor og å være kjapt tilgjengelig. For Re kommunes del så forholder vi oss til Spania i sør og Finnmark i nord. I disse sakene bør det være mulig å se på at lokalt barnevern har et oppfølgingsansvar. Dette tar ikke notatet opp.

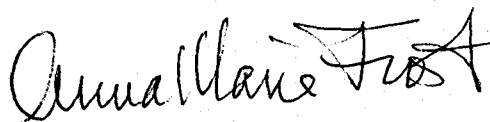
Konklusjon

Barnevernet er bekymret for at dagens dobbelrolle for Bufetat, ikke blir avklart i notatets forslag slik det foreligger. Barnevernet støtter at kommunen skal få en mer sentral rolle i barnevernsarbeidet. Det er behov for en tydeliggjøring av roller hvor kommunen er bestiller og staten tilbyr av gode nok tiltak. For øvrig må kommunen tilføres ressurser både stillinger og økonomi for å kunne utvikle og tilby gode nok tiltak for det enkelte barn.

Elisabeth S. Paulsen
Virksomhetsleder
Barn og unge
Re kommune

RE KOMMUNE
F. 10.000.00
BARNEVERN/ARNMENTEN

Anna Marie Frost
Barnevernleder
Barn og Unge
Re kommune